

Силабус навчальної дисципліни
«Міжнародно-правові засоби розв'язання міжнародних спорів»

Ступінь вищої освіти: доктор філософії

Рік навчання: 2. Семестр: 3

Кількість кредитів: 150

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль: диференційований залік

Форма проведення занять: лекції, семінарські

Назва курсу	«Міжнародно-правові засоби розв'язання міжнародних спорів»
Електронна версія курсу	

Коротка анотація до курсу: Навчальна дисципліна «Міжнародно-правові засоби розв'язання міжнародних спорів» належить до вибіркових дисциплін при підготовці здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня. Метою є вивчення системи мирних засобів врегулювання міжнародних спорів та особливостей застосування мирних засобів у сучасних міжнародних відносинах; набуття знань необхідних для формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 293 «Міжнародне право» компетентностей щодо вивчення закономірностей формування сучасних засобів розв'язання міжнародних спорів, взаємозалежності видів та категорій протиріч і засобів їх вирішення, динаміки становлення і розвитку дипломатичних та правових засобів врегулювання міжнародних спорів, місця і ролі міжнародних органів та організацій у процесі мирного вирішення міжнародних спорів.

Схема дисципліни:

№ з/п	Тема
Тема 1	Принцип мирного вирішення міжнародних спорів
Тема 2	Засоби мирного вирішення міжнародних спорів
Тема 3	Міжнародний третейський суд та міжнародні судові органи як засоби розв'язання міжнародних спорів
Тема 4	Механізм вирішення міжнародних спорів в рамках ООН
Тема 5	Міжнародні трибунали з морського права
Тема 6	Механізми вирішення спорів між державами-членами в рамках ЄС, РЄ
Тема 7	Врегулювання спорів за Конвенцією про міжнародну цивільну авіацію

1. Формат курсу: очний та змішаний

2. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни:

- Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми та продукувати нові ідеї.
- Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел (доктринальні джерела, нормативна база, судова практика).
- Здатність застосовувати методології та методики дослідницької роботи для створення нових системоутворюючих знань.
- Здатність формулювати завдання та мету дослідження, складати програму дослідження та опрацьовувати одержані результати.

3. Результати навчання:

- Демонструвати системний науковий світогляд, знання й розуміння сучасної системи міжнародного права.
- Вміти формулювати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень в обраній сфері.
- Розрізняти особливості методології правознавства і методології міжнародного права та вміти застосовувати їх у дисертаційних дослідженнях.
- Використовувати різноманітні джерела правової інформації в науково-дослідній та експертній діяльності (наукові публікації, довідники, бази даних).
- Узагальнювати та аналізувати проблемні питання сучасного міжнародно-правового регулювання міжнародних правовідносин, пропонувати перспективні шляхи їх вирішення.
- Демонструвати високу педагогічну майстерність, викладати на належному наукометодичному рівні навчальні дисципліни відповідно до профілю освітньо-наукової спеціалізації.
- Розроблювати навчальні дисципліни згідно зі стандартом освіти і нормативного змісту підготовки здобувачів освіти різних рівнів із доцільним застосуванням різноманітних методів і методик навчання та оцінювання у відповідності до очікуваних навчальних результатів.

4. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	26
Семінарські заняття (практичні заняття)	24
Самостійна робота	100

Технічне й програмне забезпечення /обладнання. У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачем з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу Internet), доступ до платформи MOODLE, та оргтехніку для комунікації з викладачем та підготовки (друку) рефератів, проектів та інших письмових робіт.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
10	Індивідуальна	Оцінюється робота за	Масові онлайн курси

	робота	результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalnainformalna-osvita
2(3)	Семинарське заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою семінарського заняття	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Prometheus, YouControl Academy тощо.
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

6. Політика оцінювання

Сума балів за 100 бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції Факультету за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру / екзамен - 50/50%
Семинарські заняття	На семінарських заняттях кожен студент з кожної теми виконує індивідуальні завдання. Рівень знань оцінюється наступним чином: « відмінно » – за умови, що здобувач вищої освіти дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, пропонує правильні рішення задач та вправ, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, робить самостійні узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, відвідував лекційні заняття, має конспект лекцій чи підготував реферати з основних тем курсу; « добре » - коли здобувач вищої освіти володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формулюванні термінів,

	використанні правових категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується, самостійно виправляє помилки і знаходить правильні відповіді, відвідував лекційні заняття, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу; «задовільно» - коли здобувач вищої освіти дає правильні відповіді не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за відповідною темою та ступінь самостійності виконаних завдань; «незадовільно з можливістю повторного складання» - якщо студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій. Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне (перший і другий змістовний модулі) та підсумкове засвоєння теоретичного матеріалу (залікова робота).
Вимоги до самостійної роботи	За кожною темою курсу виконується самостійна робота, що передбачає систематизацію та узагальнення вивченого матеріалу за допомогою побудови схем–моделей та використання графічного і табличного методів. Завдання самостійної роботи мають бути виконані без сторонньої допомоги, творчо, плагіат категорично заборонений. Оцінюється якість та оригінальність наведених схем, моделей тощо. Самостійна робота повинна бути надіслана у впродовж 5 днів після семінарського заняття, на якому була розглянута відповідна тема курсу. Самостійна робота може бути максимально оцінена в 1 бал (за кожен тему).
Умови підсумкового контролю	Підсумкова (загальна) оцінка з курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних здобувачем вищої освіти за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне (перший і другий змістовний модулі) та підсумкове засвоєння теоретичного матеріалу (залікова робота).

Рекомендована література

Основна:

1. Наливайко Л., Максакова Р. Міжнародне судочинство : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2022. 304 с.

2. Міжнародно-правове регулювання збройних конфліктів : навчально-методичний посібник / К. В. Громовенко, М. В. Грушко, К. В. Мануїлова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. – 132 с.

3. Міжнародне публічне право: основи теорії : навчально-методичний посібник / Х. Н. Бехруз, С. С. Андрейченко, М. В. Грушко та ін. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. – 252 с.

Наливайко Л., Максакова Р. Міжнародне судочинство : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2022. 304 с.

4. Міжнародно-правове регулювання збройних конфліктів : навчально-методичний посібник / К. В. Громовенко, М. В. Грушко, К. В. Мануїлова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. – 132 с.

5. Міжнародне публічне право: основи теорії : навчально-методичний посібник / Х. Н. Бехруз, С. С. Андрейченко, М. В. Грушко та ін. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. – 252 с.

Допоміжна:

1. Юрійчук Є., Опінко С. Діяльність зовнішньополітичних органів влади України в ООН і міжнародних судах щодо протидії російській гібридній агресії. Історико-політичні проблеми сучасного світу. 2021. Т. 43. С. 117– 135.

2. Волощук О. Т. Відповідальність РФ за агресію та інші міжнародні злочини проти України в контексті проблеми виконання рішень міжнародних судів. Знання європейського

права. 2022. № 2. С. 126–130. URL: <https://doi.org/10.32837/chern.v0i2.359>.

3. Банчук-Петросова О.В. Дипломатія у механізмі врегулювання міжнародних територіальних спорів. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2021. № 5. С. 9-21.

4. Кравцов С. О. Особливості арбітражної угоди онлайн в умовах глобалізаційних процесів. *New Ukrainian Law*. 2023. № 4. С. 135–140. URL: <https://doi.org/10.51989/nul.2023.4.18>.

5. Чухрай Н. Специфіка міжнародних конфліктів у контексті їх правового регулювання. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2023. № 2 (16). С. 77–91. URL: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2023-02-77-91>.

6. Тітов Є.Б. Відповідальність представників держав-членів та персоналу на прикладі деяких інституцій Європейського Союзу. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО»*. Випуск 29, 2020. С. 341-347.

7. Cherif Bassiouni M. [1992], *Crimes Against Humanity in International Criminal Law*, New York.

8. De Arechaga E. J. *International Law in the Past Third of the Century* // *Human Rights*. V. 159.

9. Green L.C., *Command Responsibility In International Humanitarian Law* [1995], 5 *Transnational Law and Contemporary Problems*.

10. Hugo Grotius. *The right of war and peace* /Hugo Grotius; [edited and with an introduction by Richard Tuck]. Indiana: Liberty Fund, Inc., 2005. 1083 p.

11. Hans Kelsen, *Collective and Individual Responsibility in International Law with Particular Regard to the Punishment of War Criminals*, 31 *Cal. L. Rev.* 530 (1943). URL: <http://scholarship.law.berkeley.edu/californialawreview/vol31/iss5/3>.

Інтернет джерела

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.

2. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://kmu.gov.ua>.

3. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України. URL: <http://ccu.gov.ua>.

4. Офіційний веб-сайт Президента України. URL: <http://president.gov.ua>.

5. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>.

6. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <http://gntb.gov.ua/ua>.

7. Сайт Каталогу журналів з відкритим доступом (Directory of Open Access Journals). URL: <https://doaj.org>.

8. Сайт Дослідницької мережі з соціальних наук (Social Sciences Research Network). URL: <https://www.ssrn.com/en>.

9. Наукова електронна бібліотека eLibrary. URL: <https://elibrary.ru/defaultx.asp>.

10. Офіційний сайт ОЕСР. URL: <http://www.oecd.org/tax>

11. Манільська декларація. URL: www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_568#Text10.

12. Римський Статут МКС. URL: www.minjust.gov.ua/m/str_51462.

13. Огляд прецедентного права Суду Європейського Союзу у сферах, що регулюються Угодою про асоціацію між Україною та ЄС URL: www.eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/inline/files/review-of-the-case-law-of-the-eu-court-of-justice-fields-covered-by-the-association-agreement-2018.1.1.ukr_1.pdf15.

14. Американська конвенція про права людини : Міжнародний документ від 22.11.1969 URL : <http://www.oas.org/es/cidh/expresion/showarticle.asp?artID=62&IID=2>